

Ինչուան որ տղան երկու տարեկան չըլլայ՝ բնաւորութիւնը շատ դժուար կը հասկըցուի . կարծես թէ ինչպէս որ կերպարանքին գծագրութիւնը ամսէ ամիս ու շաբաթէ շաբաթ կը փոխուի, բնաւորութիւնն ալ նոյնպէս կը փոփոխի: Եւ տեսնես որ իրեք ամսական տղու մը համար կը զրուցեն թէ հօրը ելած է, վեց ամիսէն մօրը կը հանեն, մէկ տարիէն բոլորովին պապուն կը նմանցընեն: Եւ նմանութիւնները հարկաւ հիմ մը ունին, բայց երեւակայութիւն է զիրենք սաստկացընողը. ասանկ է նաեւ հոգւոյն գծագրութիւնը, որ է բնաւորութիւնը. որովհետեւ պզտիկ տղան լեզու չունի, դուն շատ անգամ պատահական դիպուածը իրական բնաւորութիւն կը կարծես. նեղութիւն մը ունի, դուն կարծես թէ լալկան կամ բարկասիրտ է. վատաւողջ ու տկար է, դուն կարծես թէ հանդարտ ու խելացի է: Եւ ուրիշ կ'իմացուի որ առջի երկու տարին շատ դժուար է տղուն բնաւորութիւնը ճանչնալը: Արեւմտիւնէ կերպով վարուելու է տղուն հետ ան միջոցին: — Եւ մէկ բան է առաջ համբերութիւնը ձեռք առնելու է. անկէ ետքը մէկ կողմանէ վարպետութիւն բանեցընելու է, մէկալ կողմանէ անուշութիւն:

Վարպետութիւնը հոն պիտի ելանայ որ տղուն ամենեւին երես չտորուի, ու պզտիկ է ըսելով՝ անպատշաճ բաներու մէջ կամքը չկատարուի. հապա աղէկութիւնը համար սիրուի, պակասութիւնը վար զարնուի: Բայց մէկ կողմանէ ալ անուշութիւն պէտք է ցուցընել, այնչափ որ երբեմն քիչ մը պինդ ձայնով ալ խօսիլ ու յանդիմանել պէտք ըլլայ նէ, բարկութեան ու կատաղութեան նշան չտրուի տղուն. ան համբերութիւնը խրատ տուողին փնաս կ'ընէ, ու խրատը լսողին օգուտ չընէր, թէպէտ և պզտիկ տղայ ըլլայ: Եւ ասանկ ըլլալով, ինչ ըսելու է ան մայրերուն որ տղոց պակասութեանը վրայ շուտ մը կը բար-

կանան, կրակ կը դառնան, ու անգթութեամբ կը զարնեն կը ծեծեն խեղճ տղաքը, աւելի իրենց գազանային սիրտը պաղեցընելու՝ քան թէ զանոնք կը թելու համար: Եւ իստքը այսպիսեաց համար չէ. վասն զի ասոնք իրենց տղաքը մեծցընել միայն կը նային, որ անբան կենդանիք ալ կ'ընեն. մենք անոնց համար կը խօսինք ու կը գրենք սիրով աս ու ասոր նման բաները, որոնք որ իրենց տղաքը կը թել ու աղէկ մարդ ընել կը փափաքին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

() Քիւնիոյ թէ հրդեհէն փաստողներուն եղած օգնութիւններ:

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ առաքինութիւնը աս սքանչելի յատկութիւնս ունի որ սովորաբար բարիք մը ընդունողէն աւելի՝ նոյն բարիքն ընողին ուրախութիւն կը բերէ. բայց որովհետեւ ինչ և իցէ առաքինութիւն կամ բարի բան ըստ ինքեան սիրելի է ամենուն, անոր համար ոչ միայն բարեւարն ու բարեւարեալ կ'ուրախանան, հապա նաեւ տեսնողներն ու լսողները: Եւ ուրախութիւնս ունեցանք մենք ալ հետզհետէ քանի որ լեցինք թէ այլևայլ կողմերէ որոնք ու որչափ դրամական օգնութիւն ըրեր են () Քիւնիոյ աղետալի հրդեհէն փնասուած աղքատներուն:

Եւ տես տեղեկացանք որ նաեւ Քիւնիոյ գտնուած հայ և յոյն վաճառականները 7300 լիբէ սթերլին հաւաքեր են իրարմէ ու տեղացի բարեւարներէ՝ նոյն հրդեհէն փնասողներուն համար: Եւ գովելի ու նախանձելի մարդասիրութեան առաջին շարժիչ ու յորդորող եղեր են՝ մէյմը ազգասէր պարոն () Յակոբ Ալաշիկեանը, որ Լոնտրա () սմանցւոց դեսպանին առաջին թարգմանն ու քարտուղարն

է, մէյմ'ալ ազնիւ պարոն Օ ռհրապը, որ ()սմանցւոց տէրութեան կողմանէ նոյն մայրաքաղաքին մէջ հիւպատոս է . իսկ առաջին բարի օրինակը տուողն ու բարերարութեան գործադիրն է մեծանուն Պալթաճի 'յոյն ասպետն ու վաճառականը, որ ինքը նախ 200 լիրէ սթերլին դրեր ու մնացածն ալ ուրիշներէն հաւաքեր է :

Թէպէտ տարակոյս չունինք որ Օմիւսիոյ լքալոյսը աս բարերարութիւնս ալ ատենին կը հրատարակէ, բայց մենք ալ մեր կողմանէ աւելի կերպով մը հռչակել ուզեցինք, որպէս զի բարերարաց ուրախութիւնն աւելնայ, և մեր երախտագիտութիւնը՝ մասնաւորապէս մեր ազգայնոց կողմանէ՝ յայտնի ըլլայ :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հին և նոր տնտեսնց տառադարձութեանը վրայ տեղեկութիւն :

()ԲԱԳՐԻՍ անցած տարուան սեպտեմբերի տետրին մէջ (երես 267) նորահնար բառերու վրայ խօսած ատեննիս, վեր 'ի վերոյ յիշեցինք տառադարձութեան վրայ ալ՝ թէ ինչպէս մեր նախնիք հին ազգերուն բառերը երբեմն առանց թարգմանելու, իրենց ազգային հնչմունքովը կը գործածեն : Եւ գործածութիւնը հասարակ բառերու մէջ քիչ տեղ պէտք կ'ըլլայ, մասնաւորապէս թէ թարգմանչին ախորժակէն կը կախուի . զոր օրինակ իմաստան կամ իմաստաւոր ըսելու տեղը՝ սոփեսոս կամ փիլոսոփայ ըսելը . իսկ յատուկ անուններու մէջ հարկը կը բերէ : Բայց որովհետեւ մէկ ազգի մը տառերովը մէկալ ազգին հնչմունքը բացատրելու շատ դիւրին բան չէ, անոր համար կը տես-

նենք որ մեր նախնիք տառադարձութեան անվրէպ կանոնով մը՝ ամենէն մօտիկ հնչմունք ունեցող տառերը սահմաներ են, ու միշտ մի և նոյն ձևնաց կամ Լատինացւոց տառին դէմ հայերէն նոյնը կը գործածեն : Եւ կանոնին վրայ մէկ քանի բան մը ըսելէն առաջ, իրեք ազգին՝ այսինքն Յունին, Լատինին ու Հայուն մէկմէկու պատասխանող տառերը հոս դնենք .

Թոյն .	Լատին .	Հայ .
α	a	ա
β	b	բ, վ
γ	g	գ
δ	d	դ
ε	e	է, է
ζ	z	զ
η	e	է, ի
θ	th	թ
ι	i, j	ի, յ
κ	c, k, g	կ
λ	l	լ, ղ
μ	m	մ
ν	n	ն
ξ	x	ք, շ
ο	o	ո
π	p	պ
ρ, ρ'	r, rh	ռ, հռ
σ	s	ս
τ	t	տ
υ	y	իւ, ի
φ	ph, f	փ
χ	ch	ք, խ
ψ	ps	փս
ω	o	ով
ου բառի սկիզբը	v	վ, լ
ου բառի մէջ	u	ու
ε, ι, ο, ω	he, hi, ho, hy	{ հե, հի, հո, հիւ

Եւ կանոնով բացատրեցին մեր նախնիք աստուածաշնչին ու ուրիշ գրոց մէջ եղած ամէն յատուկ անունները : Եւ կէց յայտնի կ'երևնայ որ հին ատենէն ինչուան հիմա՝ կամ ուրիշ ազգաց տառերուն հնչմունքը, և կամ մերիններունը, կամ քիչ մը մերը՝ քիչ մը անոնցը (որ աւելի հաւանական է) կամաց կամաց փոխուելով, ասորուան օրս շատ անուններուն հնչմունքը ամենեւին մէկմէկու չպատասխաներ . զոր օրինակ Յոյնը ու մենք Սիլիւս ու Սիլիւս կ'ըսենք, Լատինը սիլիւս ու լիւիւս կ'ըսէ : Եւ մանապէս